

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Φιλέλληνες!

Ἰδὲ τέλος πάντων μία εὐγενὴς ψυχὴ, ὅπῃ ἐπρο-
συμῆθη γὰ κοινώση εἰς τὸ Γένος τῆς τῆς γνῶσιν
μιας Ἐπισήμης, ὅπῃ εἶναι τώρα τὸ πρῶτον σπυδα-
ζόμενον εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ πεπολισμένα Γένη τῆς
Εὐρώπης, τῆς ΧΗΜΙΚΗΣ. Πόσον περιεκτικὴ εἶ-
ναι αὐτὴ ἢ ἔννοια, εἴ εἰς ἓνα ὅπῃ ἔχει τὰς πλέον
γενὰς εἰδήσεις μιᾶς νέας Γλώσσης!

Αὐτὴ ἢ τέχνη (α) ἣτις ἔχει κοινωνίαν μὲ πε-
ρισσοτέρας Ἐπισήμας (β) οἷον Ἰατρικὴν (γ) εἴ μά-

(α) Τέχνη λέγεται ἢ Χημικὴ ἐν Πράξει, Ἐπισήμη
ἐν Θεωρίᾳ· εἴ ὡς τέχνη εἶναι παλαιότατη, ὡς ἐπισήμη
ἢ νεώτατη. Gronn, *Grundrifs der Chemie, Einlei-
tung* S. III.

(β) Fourcroy, *Systeme des Connoissances Chimiques*
Vol. I. Sect. I. Articl. III. pag. 5—10.

(γ) Ἡ ὅτις καλεῖται Ζωτικὴ Χημικὴ (*la Chimie*
animale) καταγίνεται εἰς δῆλον περὶ τὴν ἀνάλυσιν τῆ

λιστα τὴν Φυσικὴν (α) εἴλκυσε διὰ τὴν ὠφέλειαν
 τῆς χρήσεώς της πλῆθος σοφῶν ἀνδρῶν (ὅς ἐγὼ
 ἔνταῦθα ἔμυθήσομαι ἔδ' ὀνομήνω) εἰς αὐξήσιν,
 καὶ ἐνδεχομένην τελειοποίησίν της. Τὸ νὰ ἰδεαθῆ τι-
 νὰς μίαν Ἐπιστήμην ἢ γνῶσιν ἀνθρώπου, τέλειον,
 εἶναι τῇ ἀλήθειᾳ σημεῖον ἐσχάτης μαρτίας, μάλι-
 στα τὴν **ΧΗΜΙΚΗΝ**, ἣτις σρέφεται πρὸ πάντων
 περὶ τὸν λαβύρινθον τῆς ἀποκρύφου Φύσεως. Ἐπει-
 τα ὁμολογεῖται (β), ὅτι ὅσῳ μᾶλλον προχωρεῖ εἰς
 αὐξήσιν, τόσῳ περισσότερο πολυειδῶς πολλα-
 πλασιάζονται εἰς αὐτὴν αἱ κοιναὶ ἀλήθειαι (γ). Ἡ
 ἐποχὴ της εἶναι ὄψιμος, αἱ πρόοδοί της ὅμως θαυ-
 μάσιοι. Πανταχόθεν εἰσρέουσιν Ἐφημερίδες, καὶ Χρο-
 νικὰ τῆς Χημικῆς (δ) μὲ νέας Εἰδήσεις καὶ νέα Πειρά-

Ζῶν, μάλιστα τῶν τῆ ἀνθρώπου μερῶν. Ὅρα *Fourcroy*
 ἔνδα ἄνωτ.

(α) *Grenn, Einleitung S. II. Fourcroy* ἔνδα ἄνωτ'.

(β) *Fourcroy, Avertissement* τῆς παράσης Χημι-
 κῆς Φιλοσοφίας.

(γ) *Grenn S. VIII. καὶ Fourcroy Sect. I.*
Articl. III. Histoire de la Chimie.

(δ) Τὶ πρῶτον, τὶ δ' ἔπειτα, τὶ δ' ὑσάτιον καταλέ-
 ξω; Ἀρετὰ βιβλία τοιαῦτα ἀναφέρει ὁ *Scherrer, Jour-*
nal der Chemie (Leipzig 1798.) Erstes Heft. Σελ.
203—212. καὶ εἰς τὰ ἄλλα Τμήματα. Ἀναφέρονται ἄρε-
τὰ καὶ εἰς τὸ „Französische Annalen der allgemeinen
Naturgeschichte etc. (Hambourg 1802.) εἰς τὸ Β'.

ματα· καθ' εἷς κυλῖει τὸν λίθον τε διὰ τὰ συ-
νεισφέρῃ καὶ αὐτός τι εἰς τὸ κοινόν. Πολυφωνοτάτη
ἀκμή! Αἱ Σοφαὶ Ἑταιρεῖαι κοινῶσι καὶ αὐταὶ τὰ
ἀποτελέσματα τῶν πειραμάτων των. Καὶ βλέπει
τινὰς αὐτὴν τὴν Ἐπιστήμην τὰ προχωρῆ με γιγαν-
τιαία πηδῆματα.

Ἡ παρῶσα ΧΗΜΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ συνε-
γράφη τὸ πρῶτον μὲν Γαλλισὶ παρὰ τῆ περιφή-
με καὶ σοφωτάτῃ Χημικῆ Φερκροά (Fourcroy)
ὅστις μετὰ κλέους φιλοσοφεῖ εἰς τὴν Γαλίαν· ἔτω
δὲ ἀξιόλογον ἐφάνη τὸ βιβλίον, ὥσε ἅμα τῷ
προκύψαι εἰς φῶς, ὅλα τὰ πεπαιδευμένα γένη
τῆς Εὐρώπης ἔσπεισαν τὰ μετενέγκωσιν ἕκα-
σον εἰς τὴν ἰδίαν διάλεκτον. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ αὐ-
τῇ εἶναι μία συνοπτικὴ καὶ εὐκόλος ἀντίληψις ὅλων
τῶν θεωριῶν καὶ ἀποτελεσμάτων ἐξ ὧν συνίσταται
ἡ ΧΗΜΙΚΗ (α).

Δὲν ὑπέφερε λοιπὸν καὶ ὁ ἡμέτερος Μετα-

Τμήμα Σελ. 203. καὶ ἄλλοι ἱκανοὶ Ὅρα καὶ τὸν Four-
croy, *Systeme des Con. Chim. Sect. I. Article IH.*
pag. 21.

(α) *Französische Annalen für die allgemeine
Naturgeschichte.* 11 Hefte Σελ. 129. *kritischer Aus-
zug aus Fourcroy's Systeme des Con. Chim.*

Φρασης γὰ μὲν τὸ ἡμέτερον Γένος ὑπερημένον τῷ
 τοιαύτῳ θησαυρῷ, ἀλλὰ ἐ μὲ ὅλον ὅπῃ ἀντεσπᾶται
 ἀπὸ τὰς περὶ τὴν Ἱατρικὴν σπουδὴν ἀσχολίας,
 ὑποκλέπτων ὥρας τινάς, μετήνευκεν αὐτὴν εἰς
 τὴν ἡμετέραν διάλεκτον· καὶ ἂν ἐμεταχειρίσθῃ,
 εἰς τὴν μεταφρασὶν καινουργεῖς λέξεις, δὲν πρέ-
 πει γὰ εἶναι μεμπτός. Ἄς μὴ τολμήσῃ οἱ δύ-
 σηνοι Δογδοαίδαλι ἐ Λεξιθῆραι ἐ εἰς τῷτο γὰ
 ἀνοιξεν τὴν γραῶδη γλῶσσαντων, προφασίζόμε-
 νοι τάχα, ὅτι αἱ λέξεις δὲν εἶναι ἐκ τῆς Ἀττικῆς
 Κωλιάδος, ἀλλ' ἄς μάθῃν πρῶτον ὅτι κάδε Ἐπι-
 σήμη, ὡς ἐν Λεξικόν, ἔχει τὰς ἰδίας τῆς Τεχνικᾶς
 Λέξεις. Ὁ Μεταφρασης ἐφύλαξεν ἐν πᾶσιν ὅσον
 ἡδύνατο τὴν ἀναλογίαν.

Ἐγὼ μὲν ἔν, ἐ μέχρι τῷδε ἔσπευσα, ἐ ἤδη
 στεύδω μετὰ πάσης προθυμίας, καὶ στεύσω δὴ
 ξὺν Θεῷ ἐ εἰς τῷπιδὸν διὰ βίβ ξυνωφελεῖν εἶτι,
 ἐ ὅσον, ἐ ὡς ἂν δύνωμαι τῆς ὁμογενεῖς μου· οἷς
 τόγε νῦν ἔχον ἐ ταύτην τὴν ΧΗΜΙΚΗΝ, τὴν
 πᾶσι μὲν τοῖς Εὐρωπαϊοῖς πολύκροτον ἤδη ἐ πα-
 σιθρύλλητον, αὐτοῖς δὲ πρωτοφανῆ, δι' ἰδίων μου
 Ἀναλωμάτων προσφέρω, ἅμα μὲν τῆς ὠφελείας
 τῷ γένους με πάντα δεύτερα ποιούμενος, ἅμα δὲ ἐ
 τὴν μνήμην τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Μεταφρασεῦ

αὐτῆς τιμῶν μὲ τὴν Ἐκδοσιν, ἐν τῇ τῆς πρὸς αὐ-
τὸν εἰλικρινῆς με φιλίας καθήκοντα ἀφοσιόμενος.

Ὑμεῖς δὲ φίλοι Ἕλληνας! Δεχθεῖτε ὑπτι-
αις χερσὶ τῆς πόνης ἐνὸς Νέου, ὅπῃ ἐξ αὐτῶν τῶν
σπαργάνων ἔπνεε τὸ κοινωφελές, τιμήσατε τὴν
κόνιν τε ἐνδυμέμενοι τὸ εὐγνωμον ἐν φιλογενέσ τε.
Πρωϊαίτατα τὸν ἀφῆρπασε κῆρ μέλαινα. Πό-
σα ἤμπορῆσε νὰ ἐλπίση παρ' αὐτῆ ἡ Σεβασμία
Ἑλλάς! Εἰς πόσας καλὰς προόδους τῆ Γένους ἔ-
γινε πρόσκομμα ὁ θάνατός του! Πρέπει κοινῶς νὰ
λυπώμεθα, ἐπειδὴ δὲν ἤμπορῆμεν νὰ παρηγορη-
θῶμεν μὲ τὸ τῆς Σπαρτιάτιδος: Πῦ γὰρ ἄλλοι
γῆνε κάρρονες; Εἴρηται· καὶ καταβάλλωμεν.
Ἐρρωθε.

ὁ Ἀρχιμδρ.
ἈΝΘΙΜΟΣ ΓΑΖΗΣ
ὁ Μηλιότης.

Ἡ ΡΩΒΛΕΓΕΙΟΝ.

Μήτηρ Μισοτρόφος πάρος ἔπλετο πότνια Ἑλλάς,
 Τείρετ' ἔπειτα λόγων καρφαλέη πενίη.
 Ἡλγεον ἐνδάπιοι ἐπὶ δ' ἥλγεον ἀλοδαποίτε,
 Αἰ τλήμων Ἑλλάς! Πῦ σοι ἀβρὴ Σοφίης;
 Χάρμα δ' ἀπειρέσιον λάβε Μητέρα εἰσορόωσαν,
 Νῦν γεραρὸν Γαζῆν Ἄνθιμον, υἷα φίλον,
 Ὀψιγενεὺς Σοφίης πέμποντά οἱ ὄλβια δῶρα,
 Καί μιν ἀμαλψεύειν ἐμμεμαῶτα λόγοις.
 Χατρ' ἔν Μητερ ἐμή! Δῆγ' Ἑλλάς δακρυχέεσσα!
 Ἡνὶ γὰρ ἤδ' ἀπέχεις, ἦν ὄλεσας Σοφίην.
 Καὶ Σὺ δὲ Ἄνθιμε χαίρε, φερώνυμον εὐθαλὲς ἄνθος
 Ἑλλάδι μητρὶ φάνεις μισοπνύοις χάρισι.

Νικόλαος ὁ Λογάδης

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

	Σελ.
Ἐνέργεια τῆ Φωτισικῆ.	2
ΚΕΦ. Β΄.	
Ἐνέργεια τῆ Θερμαντικῆ.	8
ΚΕΦ. Γ΄.	
Ἐνέργεια τῆ Ἀέρος.	18
ΚΕΦ. Δ΄.	
Φύσις καὶ ἐνέργεια τῆ Ὑδατος.	31
ΚΕΦ. Ε΄.	
Φύσις καὶ ἐνέργεια τῶν Γαιῶν, καὶ Ἀλκαλίων.	43
ΚΕΦ. ς΄.	
Φύσις τῶν φλογισῶν Σωμάτων.	56
ΚΕΦ. ζ΄.	
Γένεσις καὶ ἀνάλυσις τῶν Ὄξεων	71
ΚΕΦ. η΄.	
Σύνθεσις τῶν Ὄξεων μετὰ τῶν Γαιῶν καὶ Ἀλκαλίων.	100

ΚΕΦ. Θ΄.

Οξύδωσις ἢ διάλυσις τῶν Μετάλλων.

114

ΚΕΦ. Ι΄.

Φύσις ἢ γένεσις τῶν Φυτικῶν Ὑλῶν.

131

ΚΕΦ. ΙΑ΄.

Γένεσις ἢ ποιότης τῶν ζωιδῶν ἕσιῶν. Θεωρία
τῆς μεταβάσεως τῶν φυτικῶν ἕλῶν εἰς
ζωώδεις.

151

ΚΕΦ. ΙΒ΄.

Αὐτόματος ἀνάλυσις τῶν φυτικῶν ἢ ζωτικῶν
Ὑλῶν.

168

Π Ρ Ο Δ Ι Ο Ι Κ Η Σ Ι Σ .

Τῶν ἐν τῷ κόσμῳ Σωμάτων, τὰ μὲν εἶναι Ἀπλά, τὰ δὲ Σύνθετα. Σύνθετα λέγομεν ἐκεῖνα ὅπερ συνίστανται ἐκ πλειόνων ἑτερογενῶν συστατικῶν μορίων, ὡς ἡ Κιννάβαρις, ἣτις συνίσταται ἐκ Θείης καὶ Ἰδραργύρου· τὸ Σμῆγμα, ὅπερ συνίσταται ἐκ τινος ἑλαίου ἢ λίπυς, καὶ τῆ ὀρυκτῆ ἀλκαλίου. κ. τ. λ. Ἀπλά δὲ λέγομεν ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων δὲν γνωρίζομεν ἑτεροειδῆ μόρια, καὶ ὅπερ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλύψωμεν ἐκ τίνων συντίθενται· τοιαῦτά εἰσιν ὁ χρυσοῦς, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκὸς κ. τ. λ. καὶ αὐτὰ τὰ ἀπλά σώματα ὀνομάζομεν Στοιχεῖα. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐκλάβωμεν αὐτὴν τὴν λέξιν καθὼς τὴν ἐξελάμβανον οἱ Περιπατητικοὶ (α), ἀλλὰ Στοιχεῖον λέγομεν καθεστῶμα ὅπερ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἀποδείξωμεν ὅτι εἶναι σύνθετον.

(α) Τὰ μὲν γὰρ Στοιχεῖα εἰσὶ σύνθετα· τὰς δὲ ἀρχὰς φασὶν εἶναι ἢτε συνδέτες, ἢτε ἀποτελέσματα, οἷον Στοιχεῖα μὲν καλεῖται Γῆν, Ἰδωρ, Ἀέρα, Πῦρ· ἀρχὰς δὲ λέγομεν διὰ τῆτο, ὅτι ἐκ ἑκαστοῦ πρότερον ἐξ ἑαυτοῦ γινῆται, ἐπεὶ ἐκ ἑαυτοῦ ἀρχὴ τῆτο, ἀλλὰ ἐκεῖνο ἐξ ἑαυτοῦ γινῆται. Πλάτ. περὶ τῶν Ἀρεσκόντ. τοῖς Φιλοσόφ.

Ἡ Χημικὴ (α) μᾶς διδάσκει τὴν γνῶσιν τῶν στοιχείων, τὴν ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν τῶν Ἄπλῶν Σωμάτων τῆς φύσεως ἐπ' ἀλλήλα, τὴν ἐκ τῶν συνθέσιν τῶν Συνθέτων Σωμάτων, καὶ τὰ μέσῃ δι' ὧν ἤμπορῶμεν νὰ τὰ ἀναλύσωμεν, καὶ πάλιν ἐκ τῶν ἄπλῶν νὰ τὰ συνθέσωμεν.

Ἐπομένως ἡ Χημικὴ εἶναι μέρος τῆς Φυσικῆς. Τὰ ἀντικείμενα αὐτῆς εἶναι ὅλα τὰ αἰσθητὰ σώματα τῆς φύσεως. Ἡ βᾶσις αὐτῆς εἶναι ἡ Πείρα, ἐφ' ἧς δι' ὀρθῶν συλλογισμῶν θεμελιεῖται ἡ Θεωρία. Τὸ τέλος αὐτῆς δὲν εἶναι μόνον ἡ θεωρητικὴ γνῶσις τῆς μίξεως καὶ λύσεως τῶν Σωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς ὀρθῆς θεωρίας πηγάζουσα χρῆσις τῶν ἀρχῶν τῆς, πρὸς τὰς χρείας τῆς ζωῆς μας.

Τὰ μικρότατα μόρια τῶν σωμάτων συνάπτονται ἀλλήλοις διὰ τῆς ἑλκτικῆς δυνάμεως, μ' ὅλον τῆτο εἶναι πιθανόν, ὅτι αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ποτὲ

(α) Χημικὴ, ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς λέξεως χημεία.

Χημεία, ἡ τῆ ἀργύρε, καὶ χρυσῆ κατασκευή· ἧς τὰ βιβλία διερευνησάμενος ὁ Διοκλητιανὸς ἔκαυσε, διὰ τὰ νεωτεριόδητα Αἰγυπτίους Διοκλητιανῶ· τέτοις ἀνημέρως καὶ φονικῶς ἐχρήσατο, ὅτε δὴ καὶ τὰ περὶ χημείας χρυσῆ καὶ ἀργύρε τοῖς παλαιοῖς γεγραμμένα βιβλία διερευνησάμενος, ἔκαυσε, πρὸς τὸ μηκέτι πλεῖστον Αἰγυπτίοις ἐκ τῆς τοιαύτης προσγίνεσθαι τέχνης, μηδὲ χρημάτων αὐτοῖς θαρρῆκτας περισσῆ, τῆ λοιπῆ Ῥωμαίοις ἀνταίρειν..... βιβλίου ἦν ἐν δέρμασι γεγραμμένον, περιέχον ὅπως δεῖ γίνεσθαι διὰ χημείας χρυσόν. Σαῖδ. ἐν λέξ.

δεν συνθλίβονται. Η' Ἐλκτική δύναμις διὰ τῆς ὁποίας τὰ ἐλάχισα μόρια τῶν σωμάτων ἀλλήλοις συνάπτονται εἶναι διαφόρου εἶδους· αὕτη ἡ δύναμις εἰς τὴν Χημικὴν ἐκφράζεται μὲ τὴν λέξιν **Συγγένεια**, καὶ εἶναι διττή.

Α'. Συγγένεια τῆς συναφείας: Αὕτη εὐρίσκεται μόνον εἰς τὰ ἀπλᾶ ὁμογενῆ σώματα, ἐπειδὴ αὐτὰ χωρὶς αὐτῆς τῆς δυνάμεως δὲν ἔμπορῶσαν νὰ ἔχωνται ἀλλήλων, ἐξ αὐτῆς ἡ δύναμις κάμνη μίαν ἐπισυναγωγὴν τῶν μορίων, ἔχι δὲ μίξιν.

Ἡ ἐπισυναγωγὴ εἶναι ἢ σκληρὰ, ἢ ἀπαλὴ, ἢ ρευσώδης, ἢ πνευματώδης· ἐξ αὐτῆς εἶναι διαφόρου βαθμῆς συναφείας, δηλονότι εἰς μὲν τὰ σκληρὰ σώματα εἶναι ἰσχυρὰ, εἰς δὲ τὰ πνευματώδη ἀδύνατος· εὐρίσκεται δὲ διαφόρως, ποτὲ μὲν ὁμαλὴ, ὡς εἰς τὰ κρύσταλλα, ποτὲ δὲ ἀνώμαλος.

Ἡ Συγγένεια τῆς Συναφείας, ἦτοι τὰ μικρότατα μόρια τῆς ἐπισυναγωγῆς, ἔμπορῶν κατὰ δύο τρόπους νὰ διαιρεθῶσι, ἦτοι **Μηχανικῶς**, ἢ **Χημικῶς**.

Ἡ Μηχανικὴ διαίρεσις γίνεται· **α'.** δι' ὀργάνων, δηλ. διὰ τῆς ῥίνης, ὄλμων, τριπτηρίων, ψαλιδίων ἐξ τῶν τοιούτων, ὅπῃ ἔμπορῶσι νὰ διαιρέσωσι τὰ μόρια ἀπ' ἀλλήλων. **β'.** Διὰ τῆς χωρισμῆς, δηλ. διὰ τῆς κοσκίνης χωρίζει τινὰς τὴν μικρὰν σκόνην ἀπὸ τὴν μεγάλην, ἐξ δὲ ἄλλων διαφόρων ὀργάνων, ὡς διὰ τῆς σφυρηλασίας, κ. τ. λ.

Ἡ Χημικὴ διαίρεσις γίνεται διὰ τῆς ἀναλύ-

σεως, και αὐτη κατα τρεις τροπους. α'. Α'νάλυσις
 εις ἐν ρευσόν, ὡς τὸ ἄλας δια τῆ ὕδατος. β'. Α'νά-
 λυσις δια τῆ θερμαντικῆ, ἤτοι ἡ ἀνάλυσις τῶν σω-
 μάτων δια τῆ πυρός. (Ὁ δεύτερος βαθμὸς ταύτης
 τῆς ἀναλύσεως εἶναι ὁ ἀτμός, ἤτοι ἡ μεταβολὴ ἐ-
 νὸς σώματος εἰς πνεῦμα.) γ'. Ἡ χημικὴ ἀνάλυ-
 σις, ἣτις δια τῆ θερμαντικῆ ἢ τῆς ρευσότητος εἰς
 τὸν ἴδιον καιρὸν γίνεται, ὡς ἡ ἀνάλυσις ἐνὸς ἄλατος
 ἐν τῷ ὕδατι εἶναι κυρίως μία μεμιγμένη ἀνάλυσις
 δια τῆ πυρός ἢ τῆ ὕδατος κ. τ. Ὅρα τὸ Σχόλ.
 Σελιδ 2.

Β' Συγγένεια τῆς Συνδέσεως ἢ αὐτη εἶναι κα-
 τὰ τρεις τροπους, περὶ ἧς ὄρα τὸ Σχόλιον Σελιδ 13.

Διάλυσις τῶν Σωμάτων λέγεται ἡ μίξις ἐνὸς
 ὑγρῆ μετάτινος σερεῦ.

Δια τῆς Συγγενείας τῆς Συνδέσεως γίνεται ἢ
 ἡ **Ἀπόκρσις**, ὅταν δηλ. ἡ ἀνάλυσις γίνεται μέ-
 χρι κόρης, ἣτις πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν μέσον ἔχει με-
 γαλητέραν συγγένειαν, παρὰ εἰς τὰ ἀναλυόμενα
 σώματα ἢ αὐτη εἶναι διττή. Ὅταν τὸ λελυμένον
 σῶμα ἀποκρέβεται ἢ πάλιν μένει εἰς τὴν προτέραν τε
 μορφήν, τότε ἡ **Ἀπόκρσις** γίνεται **ἐντελής**,
 καθὼς π. χ. ἀποκρέβεται ὁ ὑδράργυρος ἀναλυόμενος
 ἐν τῷ νιτρικῷ ὀξύ, δι' ἐνὸς ἄλλου μετάλλου ἢ ἐξεναν-
 τίας, ὅταν ἐν σῶμα μετὰ τὴν ἀπόκρσίν τε δὲν λά-
 βη αὐτὸς τὰ πρότερά τε ιδιώματα, τότε λέγεται
ἀτελής.

Και ἐπομένως λέγεται **καθαρά**, ὅταν ἡ ἀπό-

κρυσίς εἶναι ἐλευθέρα ἀπὸ ξένης ὕλης, μὴ καθα-
ρὰ δὲ ὅταν εἶναι μεμιγμένη (α).

Τὰ ἀπλᾶ Σώματα ὑποδιαίρῃνται ἀκόμι, εἰς κυρίως
Ἀπλᾶ, τῶν ὁποίων ἡμῖν τὰ συστατικὰ μέρη εἶναι ἔτι
ἄγνωστα, τῆσιν εἰς τοιαῦτα, τὰ ὅποια κατὰ τὸ φαι-
νόμενον ἐκ ἐπιδέχονται κατ' ἡμᾶς περαιτέρω ἀνά-
λυσιν, οἷον, τὸ φωτισικόν, τὸ θερματικόν, τὸ ὑδρο-
γόνον, τὸ νιτρικόν, τὸ ἀνθρακικόν, τὸ ὀξυγόνον,
τὸ θείον, καὶ ὁ φώσφορος· καὶ εἰς Στοιχεῖα, τῆσιν
εἰς τοιαῦτα τῶν ὁποίων τὴν ποτὲ ἀνάλυσιν εἰς τὰ ἐξ
ᾧ συντίθενται τέλαχισον συμπεραίνομεν, οἷον, τὸ
ἀντιμόνιον, τὸ ἀρσενικόν, ἢ μολύβδαινα, τὸ τυγσι-
κόν, τὸ μαγνήσιον, τὸ ἑράνιον, τὸ τίτανιον, τὸ νί-
κολον, τὸ κοβάλτον, τὸ βισμῦθον, ὁ κίγκος· ὁ σιδη-
ρος, ὁ κασσίτερος, ὁ μόλυβδος, ὁ χαλκός, ὁ ὑδράρ-
γυρος, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσός, ἢ πλάτινα· ἢ πυρίτις
γῆ, ἢ κίρκωνία, ἢ συπτηρία, ἢ ἀεραλική, ἢ τί-
τανος, ἢ βαρύτης, ἢ πιλώδης, ἢ ποτάσα, ἢ σόδα,
καὶ ὁ ἀδάμας· καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων. Ὅρα διεξοδι-
κώτερον, τὸν Grenn, τὸν Fourcroy· καὶ ἄλλων νεωτέ-
ρων Χημικῶν.

(α) Ὅρα Chr. Cirtanner *Anfangsgründe der
Antiphlogistischen Chemie. Einleitung.*

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

**Οὗτος δ' ἀνὴρ ἄριστος, ὅς τις ἔλπισι
Πέποιθεν αἰεὶ τὸ δ' ἀπορεῖν ἀνδρὸς κακῆ.**

Εὐριπ. Ἡρακλ. Μαινόμε. στίχ. 287.